

Министерство образования Республики Беларусь
Учреждение образования
«Белорусский государственный педагогический университет имени
Максима Танка»
Исторический факультет

**БЕЛОРУССКАЯ ГОСУДАРСТВЕННОСТЬ:
ИСТОКИ, СТАНОВЛЕНИЕ, РАЗВИТИЕ
(IX–XXI вв.)**

Материалы
Республиканской научно-теоретической конференции
Минск 29 июня 2017 г.

Минск
РИВШ
2017

УДК 323(476)(091)(082)

ББК 66.3(4Бел)я43

Б43

Рекомендовано

советом исторического факультета
УО «Белорусский государственный педагогический
университет имени Максима Танка»
(протокол № 10 от 24 мая 2017 г.)

Редакционная коллегия:

кандидат исторических наук доцент *А. В. Касович* (отв. ред.);
кандидат исторических наук доцент *С. П. Шупляк*;
кандидат исторических наук доцент *А. А. Корзюк*;
кандидат исторических наук доцент *А. Ф. Великий*

Рецензенты:

доктор исторических наук профессор *А. М. Лютый*;
доктор исторических наук профессор *И. В. Варивончик*

Белорусская государственность: истоки, становление,
Б43 развитие (IX–XXI вв.) : материалы Респ. науч.-теорет. конф.,
Минск, 29 июня 2017 г. / редкол.: А. В. Касович (отв. ред.)
[и др.]. – Минск : РИГШ, 2017. – 232 с.
ISBN 978-985-586-041-0.

В сборнике представлены актуальные материалы исследований,
посвященные проблемам белорусской государственности в истори-
ческом, социально-культурном и геополитическом аспектах.

Адресуется преподавателям, аспирантам и студентам вузов.

УДК 323(476)(091)(082)

ББК 66.3(4Бел)я43

ISBN 978-985-586-041-0

© Оформление. ГУО «Республиканский
институт высшей школы», 2017

отделочных материалов, ведь при строительстве станций были использованы такие материалы как мрамор, гранит, дерево и керамика [1, с. 446].

Формы колонн, детали светильников и декор радуют глаз посетителей станции метро «Малиновка». Это самая молодая станция Минского метрополитена. Она была открыта 3 июня 2014 г. Первоначально станцию планировалось назвать «Университетской» в связи с расположением около станции филиал БГУ. Интерьер продуман молодым белорусским скульптором Максимом Петрулем. Зелёные и фиштакшвы цвета, потолок с голубой подсветкой, гармонирующие украшения скульптурных колонн и стен создают комфортные условия для передвижения жителей Московского района и его гостей.

Соседней станцией с «Малиновкой» является станция метро «Петровщина». Это четвёртая по загруженности станция метро. Это можно объяснить тем, что около станции находится студенческая деревня. «Петровщина», также как и станция «Михалово», была открыта 7 ноября 2012 г. В дизайне станции явно прослеживается тема природы. Особенно завораживает посетителей «звездное небо» – 400 светодиодных ламп, закрепленных на потолке[4].

«Петровщина» следует за станцией метро «Михалово». В основе названия легло название деревни Михалово, которая когда-то находилась в этих местах. Тема холодного заката и материалы интерьера, такие как мрамор, гранит, нержавейка также отсылают к теме природы.

Минский метрополитен является украшением Московского района. Он не только решает проблемы массовых перевозок населения, но и заостряет внимание на комфортном, быстром и безопасном перемещении пассажиров.

Литература

1. Беларуская энцыклапедыя: у 18 т. – Т. 6 : Далізм – Застава / Рэдкал.: Г. П. Пашко [і інш.]. – Мінск : Беларус. Энцыкл., 1998. – 516 с.
2. Калининчев, В. П. Метрополитены / В. П. Калининчев. – Минск : Транспорт, 1988. – 280 с.
3. Минский метрополитен [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://metropoliten.by/o_metropolitene/history_of_the_development/. – Дата доступа: 23.03.2017.
4. Википедия – свободная энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.m.wikipedia.org>. – Дата доступа: 24.03.2017.

ВУЛІЦА ІМЯ БРАТЭЎ ГЫШКЕВІЧАЎ У МАСКОЎСКИМ РАЁНЕ Г. МІНСКА

*Савеня Г.А., 1 курс, філалагічны факультэт, БДПУ, Мінск
наук. кн. – Рацько А.Ф., кандыдат гістарычных навук, дацэнт, БДПУ*

Сёлета адзначаецца 40-ка годдзе Маскоўскага района горада Мінска – горада з вялікай і багатай гісторыяй, якая хвалюе і цікавіць кожнага яго жыхара. Але не мала важнай з’яўляецца і гісторыя вуліц, якія раскінуліся наўкола і вабяць, кожная па-свойму: прыгожасцю архітэктурны, чысцінёй і ўтульнасцю. А мне хацелася б засяродзіць увагу на той, што ў 2014 г. з’явілася ў мікрараёне Міхалова і названа ў гонар знакамітых братоў Гышкевічаў – заснавальнікаў беларускай археалогіі і музеязнаўства.

Іх карані бяруць свой пачатак з Лагойска, дзе знаходзіўся маентак іх бацькі Пятра Гышкевіча, прадстаўніка старажытнага шляхецкага роду, і графіні Аўгусты Плятэр. Цікавым з’яўляецца тое, што пасля заканчэння юрыдычнага факультэта Віленскага ўніверсітэта і паступлення на службу ў канцэлярыю міністра фінансаў Княства Польскага, Канстанцін пасвяціў сваё жыццё гаспадарчай і даследчай дзейнасці. Ён аднойчы сказаў: “Усім сэрцам люблю зямлю, што дала мне жыццё, што ў старасці корміць хлебам, што не адмовіць у апошнім прытулку. Кожны з нас, хто хоць крыху мае сілы, абавязаны для сваёй зямлі, для навукі ўнесці сваю долю...”

Браты займаліся раскопкамі старажытных курганоў, заходзілі ў вясковыя хаты паслухаць шчырую гутарку пра побыт, даведацца пра абрады і звычаі, запісаць народныя

песні. Таксама браты вялі палявыя дзённікі археалагічных раскопак (манаграфія К. Тышкевіча “Вілія і яе берагі”)[1, с. 565-566].

Прынята лічыць, што беларуская зямля скупая на старажытныя таямніцы. Сапраўднай сенсацыяй стала адкрыццё ў 1842 годзе першага ў нашай краіне гісторыка-археалагічнага музея. Неверагодна, але такі буйны (нават па еўрапейскім мерках) музей з’явіўся не ў Вільні, Мінску ці Гродне, а ў невялічкім Лагойску. У залах былі выстаўлены больш за 1.500 рэдкіх экспанатаў, знойдзеных на беларускіх землях. Яшчэ больш здзіўляла тое, што багатую калекцыю сабралі ўсяго два чалавекі — браты Канстанцін і Яўстафій Тышкевічы [3].

Музей размяшчаўся ў двух спецыяльных пакоях палаца Тышкевічаў (Лагойск). У ім быў сабраны архіў старажытных рукапісаў, збор мастацкіх твораў, унікальная бібліятэка. Для далейшага развіцця навукі Канстанцін Тышкевіч аддаў часку збору Віленскаму музею старажытнасцяў, частка знаходак была перададзена ў польскія музеі, Кракаў і Варшаву.

Аднак на гэтым браты вырашылі не спыняцца і па ініцыятыве Яўстафія, сэнсзгодны генерал-губернатар І. Т. Бібікава, быў адкрыты музей у Вільні [2]. Рэчы, сабраныя ў гэтым музеі, распаўядалі пра жыццё і дзейнасць літоўска-рускага народа.

Канстанцін і Яўстафій Тышкевічы заклалі трывалы падмурак навуковай археалогіі, а таксама этнаграфіі, фалькларыстыкі і краязнаўства, аставілі свой след у рэзніцы галінах навук. Іх бліскучыя дасягненні падвярджаюцца тым фактам, што яны з’яўляліся сябрамі Імператарскай акадэміі навук у Пецярбургу, Каралеўскай акадэміі навук Швецыі, Лонданскага інстытута археалогіі, таксама супрацоўнікамі навуковымі таварыствамі ў Кракаве, Празе, Парыжы [4]. Такім чынам, браты Тышкевічы шматра працавалі на карысць роднага краю, што і стала штуршком да наймення іх прозвішчам вучоны.

Так як вуліца яшчэ маладая, яна зусім невялікая, але ўтульная і чыстая, нават нягледзячы на тое, што вакол яе ўсё яшчэ працягваецца будаўніцтва. Яна развіваецца з такой жа імкліваасцю, як і дзейнасць братоў. Першае, што мы бачым, калі трапляем на яе, гэта “Гасцініца для жывёл”, куды гаспадары могуць аддаць свайго пітомца на час адпачынку, што вельмі зручна.

Далей размяшчаецца чарада жылых і матэрыяльных дамоў, якія надаюць адчуванне спакою і ўтульнасці. Таксама тут размяшчаюцца дзіцячыя сады, цалкам абсталяваны для цікавых гульняў. Амаль каля кожнага дома размяшчаецца дзіцячая пляцоўка, дзе дзеці могуць весела правесці волны часу з карысцю для здароўя. Як і ў музеі кожнаму экспанату адведзена сваё месца, так і на вуліцы ўсё упарадкавана як мае быць.

З-за таго, што тут няма буйных прадпрыемстваў і гандлёвых цэнтраў, яна выглядае зусім ціхай і нешматлюднай, але гэта толькі ўдзень. Бліжэй да вечара, на вуліцу выходзіць моладзь і дзеці са сваімі іграшкамі, каб адпачыць і падыхаць свежым паветрам. А тым, хто апынуўся тут хоць аднойчы, заўсёды захочацца вярнуцца, каб адчуць атмасферу спакою і адпачыць душою.

Літаратура

1. Хартратовіч І. П. Тышкевіч Яўстафій Піевіч // Мысліцелі і асветнікі Беларусі. Энцыклапедыя чы дзеднік / гал. рэд. Б. І. Сачанка. – Мінск : Беларуская энцыклапедыя, 1995 – С. 565-579. – 672 с.
2. Навуковая спадчына Яўстафія Тышкевіча (да 200-годдзя з дня нараджэння) : матэрыялы Міжнароднай навуковай канферэнцыі ; 18 красавіка 2014 г., г. Лагойск / А. Г. Алферава [і інш.]. – Мінск : Права і эканоміка, 2014. – 181 с.
3. Лагойские артефакты [Электронный ресурс] // Минский курьер. – Режим доступа: <http://mk.by/2013/10/25/91799/>. – Дата доступа: 20.03.2017.
4. Канстанцін Тышкевіч – пачынальнік беларускай навуковай археалогіі [Электронный ресурс] // Национальный образовательный портал. – Режим доступа: <http://adu.by/ru/homepage/novosti/kultura/293-kanstantsin-tyshkevich-pachynalnik-belaruskaj-navukovaj-arkheologii.html>. – Дата доступа: 20.03.2017.